

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**76-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

14 травня – 23 травня 2024 р.

вправи фізичної культури. Фізичне навантаження хворих повинне відповідати стану хворого, стадії процесу та формою захворювання.

Література

1. КНП ХОР «Обласний центр медичної статистики, здорового способу життя та інформаційно-аналітичної діяльності»

<http://khocz.com.ua/8-travnja-2021-roku-vsesvitnij-den-borotbi-z-arterialnoju-gipertoniieju/>

2. Пешкова О.В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів / О.В. Пешкова. - Харків: СПДФО Бровін О.В., 2011. – 312 с.

3. Якименко О. О., Закатова Л. В., Дець В.В. Внутрішні хвороби: Навч. посібник / За ред. О. О. Якименко. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2003. – 142 с.

Д.А. Вербовик, студентка групи 201ФР

Т.І. Мизгіна, к.мед.н.

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЧАС ПРИЙМАННЯ КРЕАТИНУ ЯК СТРАТЕГІЯ ПОКРАЩЕННЯ М'ЯЗОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ У СПОРТСМЕНІВ ПРИ ТРЕНУВАННЯХ З ОБТЯЖЕННЯМ

«Великий» спорт є висококонкурентним та вимагає від спортсмена постійного підвищення фізичної працездатності за для досягнення найвищих результатів. При цьому покращення навіть на 0,5% може бути достатнім для змін ситуації у змаганнях. Багато сучасних спортсменів роблять спроби оптимізувати свої результати за допомогою вживання харчових добавок, однією з найпопулярніших серед яких є креатин. Ця добавка та її дія у даний час є найбільш вивченою.

Дослідниками неодноразово було продемонстровано, що додавання до раціону спортсмена креатину покращує витривалість до великих навантажень, збільшує м'язову масу і м'язову продуктивність при паралельному проведенні тренувань з обтяженням. Такий результат, на думку науковців досягається за рахунок впливу діючої речовини на метаболізм високоенергетичних фосфатів, стан клітинної гідратації, кінетику м'язових білків, сателітних клітин, анаболічних процесів, факторів росту та запалення [1]. Разом з тим, ергогенний ефект кожної добавки залежить від терміну і тривалості її прийому по відношенню до часу тренування.

Метою роботи було узагальнення даних сучасної наукової літератури щодо впливу креатину на організм спортсмена в залежності від часу прийому препарату.

Час прийому креатину може слугувати важливою стратегією для покращення фізіологічної адаптації та відновлення після тренувань з обтяженням. Cribb P. J. & Hayes A.[2] презентували дослідження, під час якого дві групи чоловіків, які тренувалися з обтяженням, приймали добавку, що містила однакову дозу білку, вуглеводів і моногідрату креатину, упродовж структурованого 10-тижневого періоду. Відзначено, що якщо харчова добавка приймалася безпосередньо перед кожним тренуванням (порівняння з прийомом щоранку та у вечірній час), спостерігалось значне збільшення сили ($p < 0,05$) та м'язової маси ($p < 0,05$). Значно більш високий внутрішньом'язевий рівень фосфокреатину та креатину виявлені у групі, яка отримувала креатин перед кожним тренуванням, це дозволяє вважати, що окрім сприяння позитивній тренувальній адаптації час прийому може оказувати позитивний вплив безпосередньо на засвоєння креатину.

Пізніше було оприлюднено дослідження, у якому вивчали безпосередньо вплив вчасного прийому моногідрата креатину

Дев'ятнадцять бодибілдерів - аматорів були випадковим чином розподілені за прийомом креатину у дозі 5,0 безпосередньо до або після тренування упродовж чотирьох тижнів тренувань з обтяженням. Отримані результати дозволили авторам зробити висновок, що приймання препарату після тренування може призвести до більш сприятливих змін у безжировій масі, жировій масі і збільшенню сили верхньої частини тіла у порівнянні з прийомом перед тренуванням [3]. У іншому рандомізованому подвійному сліпому дослідженні 22 нетреновані люди старшого віку були розподілені на дві групи; пацієнти першої групи отримували креатин перед тренуванням, другої – після тренування. Обидві групи отримували однакову дозу препарату (0,1г/кг/добу) та тренувалися три рази на тиждень упродовж 12 тижнів. Між досліджуваними групами не було виявлено відмінностей за м'язовою масою і силою м'язів. Нажаль, це дослідження не включало групи плацебо (контрольної).

Безпосереднє порівняння ефекту прийому креатину до та після тренування наведено у дослідженні Candow D. G. [4]. Автор дослідив ефект креатину (0,1г/кг) безпосередньо до та після тренувань з обтяженням 3 рази на тиждень упродовж 32 тижнів у порівнянні з прийомом плацебо у людей літнього віку. Було виявлено, що прийом креатину як до, так і після тренування збільшує силу м'язів у порівнянні з групою плацебо ($p < 0,025$), але відмінностей приросту сили в залежності від терміну прийому препарату виявлено не було. Щодо збільшення м'язової маси, більший ефект отримано у порівнянні з плацебо тільки при прийомі креатину після тренувань.

Таким чином, прийом креатину до та після тренувань є ефективною стратегією приросту м'язової маси та сили м'язів, з потенційно кращим

результатом прийому препарату після тренувань з метою збільшення м'язової маси.

Література

1. Chilibeck, P. D., Kaviani, M., Candow, D. G., & Zello, G. A. (2017). *Effect of creatine supplementation during resistance training on lean tissue mass and muscular strength in older adults: a meta-analysis. Open access journal of sports medicine*, 213-226.
2. Cribb, P. J., & Hayes, A. (2006). *Effects of supplement-timing and resistance exercise on skeletal muscle hypertrophy. Medicine & Science in Sports & Exercise*, 38(11), 1918-1925.
3. Antonio, J., & Ciccone, V. (2013). *The effects of pre versus post workout supplementation of creatine monohydrate on body composition and strength. Journal of the International Society of Sports Nutrition*, 10(1), 36.
4. Candow, D. G., Vogt, E., Johannsmeyer, S., Forbes, S. C., & Farthing, J. P. (2015). *Strategic creatine supplementation and resistance training in healthy older adults. Applied Physiology, Nutrition, and Metabolism*, 40(7), 689-694.

УДК 159:355(477)

*Л.В. Клеценко, к.пед.н., доцент,
В.В. Климченко, студентка групи 101 ФР
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

РОЛЬ ПСИХОЛОГА В РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТА- ВІЙСЬКОВОГО, ЯКИЙ ПОБУВАВ У ПОЛОНІ

Військовий полон – це, перш за все, акт насильства, виявом суті якого є створення обстановки страху. Асоціативними складовими поняття «полон» в умовах сучасного військового конфлікту є насильство (фізичне, сексуальне, психологічне), залякування та психологічні впливи представників незаконних збройних формувань на військовополонених, які можна класифікувати за видами (паралізація діяльності або зміна спрямованості діяльності, знищення (вбивство) захоплених у полон) та за способами впливу (залякування, тиск, провокування до дії або бездіяльності) [1]. Звільнений із полону військовослужбовець у перші тижні схильний до деперсоналізації. Він ще не може по-справжньому радіти життю, оскільки має спочатку навчитися цьому, бо розучився. У своїй праці "Стійкість" Е. Грейтенс, "морський котик" у минулому, зазначив, що за сім років полону на долю одного полоненого може випасти більше страждань, ніж інші люди змогли б вистраждати за сім життів [2]. Військовий полон звужує перспективи особистості, оскільки відбирає